ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

Etelä-Karjalan modernin rakennetun kulttuuriympäristön täydennysselvitys, yhteenveto arvottamistyöstä

Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040, liiteasiakirja

Etelä-Karjalan liitto 2022–2024

Sisällysluettelo

Johdanto 2

Täydennysselvityksen toteuttaminen 2

Kohteiden arvottaminen 2

Etelä-Karjalan maakuntakaavaan 2040 lisättävät maakunnallisesti arvokkaat kohteet 4

IMATRA 4

LAPPEENRANTA 7

LEMI 11

LUUMÄKI 12

PARIKKALA 13

RAUTJÄRVI 14

RUOKOLAHTI 15

SAVITAIPALE 16

TAIPALSAARI 17

Liite 1. Sidosryhmäneuvotteluissa esiin nostetut maakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:ssä 19

Kannen kuva: Ruokolahden kunnantalo, Niklas Nylund/ Etelä-Karjalan liitto

Johdanto

Etelä-Karjalan liitto toteutti modernin rakennetun kulttuuriympäristön selvityksen ja arvottamisen kokonaismaakuntakaavan päivitystyötä varten vuosina 2022 - 2024. Teemaselvityksellä haluttiin täydentää aiempaa Etelä-Karjalan maisema- ja kulttuurialueselvityksen osaa 2 (2008).

Moderni aikakausi määriteltiin tässä selvityksessä kattamaan ajan funktionalismista eli käytännössä toisen maailmansodan jälkeisestä ajasta nykypäiviin asti. Osa selvityksessä esille nousseista kohteista on peräisin jo varsinaista modernia rakentamista edeltävältä aikakaudelta eli 1900-luvun alkupuolelta. Lisäksi havaittiin joidenkin maakunnallisesti arvokkaiden alueiden päivitystarpeita. Arvotettavat kohteet valittiin yhteistyössä Etelä-Karjalan museon, Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ja maakunnan kuntien kanssa. Maastokäynnit toteutettiin kesällä 2022 ja 2023. Kohteista laadittiin kohdekortit, jotka vietiin maakunnalliseen arvottamistyöryhmään. Arvottamistyöryhmä arvioi kohteiden maakunnallista merkittävyyttä. Työryhmän työskentelyn tulokset on esitelty tässä raportissa.

Selvitystyön aikana käydyissä sidosryhmäneuvotteluissa nousi esiin kohteita, jotka eivät sisältyneet selvityksen aikana tehtyihin maastokäynteihin. Kohteista saatiin lisätietoja esim. kuntien kaavaselvityksistä ja Etelä-Karjalan museolta. Kohteet on lueteltu liitteessä 1.

Täydennysselvityksen toteuttaminen

Moderniin rakennettuun kulttuuriympäristöön keskittyvän selvityksen maastokäynnit toteutettiin kesällä 2022 ja 2023. Työn toteutti arkeologiopiskelija Niklas Nylund Oulun yliopistosta. Selvityksen päätarkoituksena oli kartoittaa maakunnan modernien rakennusten ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen tilaa Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:ää varten. Selvityksen aikana käytiin läpi 182 kohdetta, joista osa oli aluemaisia ja niihin sisältyi useita rakennuksia.

Maastokäyntien aikana kohteet kuvattiin, rajattiin kartalle ja tarkasteltiin niiden nykytilaa. Kohteiden tietoja selvitettiin aiempien inventointien raporteista, kunnilta saaduista rakennuspiirustuksista ja KIOSKI-järjestelmästä. Kaikkien kohteiden tiedot eivät löytyneet arkistoista tai resurssisyistä niitä ei päästy katsomaan.

Kohteista laadittiin kohdekortit, joissa kuvattiin kunkin kohteen perustiedot sekä kaavoitustilanne niin asema-, yleis- kuin maakuntakaavoituksenkin osalta.

Kohteiden arvottaminen

Arvottamistyöryhmä koostui Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen, Etelä-Karjalan museon ja kuntien edustajista. Se kokoontui vuosien 2023 ja 2024 aikana seitsemän kertaa ja jokaisella kerralla perehdyttiin yhteen tai useampaan teemaan. Kutakin teemaa arvioitiin kokonaisuutena ja kohteita verrattiin toisiinsa sekä muihin maakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin. Arvotettavien kohteiden

joukosta nostettiin keskustelussa sekä eri arvoja pisteyttämällä maakunnallisesti arvokkaat kohteet. Arvottamistyössä on käytetty lähteenä myös kunnissa tehtyjä rakennetun kulttuuriympäristön inventointeja.

Kaikki selvityksessä läpi käydyt kohteet eivät päätyneet varsinaiseen arvottamistyöhön. Esimerkiksi kyläkoulut, leirikeskukset, tanssilavat ja kesäteatterit päätettiin jättää arvottamistyön ulkopuolelle. Kesäteattereiden ja tanssilavojen katsottiin olevan rakennelmia, ei niinkään rakennuksia. Leirikeskukset ja kyläkoulut sijaitsevat hajallaan, tiedot ovat puutteelliset ja niiden ei nähty luonteensa vuoksi edustavan maakunnallisia arvoja. Täydennysselvitystyön aikana arvotetut kohteet löytyvät KIOSKI-järjestelmästä hankkeen 400308 Etelä-Karjalan modernin rakennusperinnön inventointi -alta.

Yksittäisinä kohteina esittämisen sijaan maakunnallisesti arvokkaita modernin rakennetun kulttuuriympäristön kohteita on pyritty nostamaan esiin aluekokonaisuuksina sekä yhdistämään osaksi olemassa olevia maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Joissakin tapauksissa alueen asemakaava ja sen toteutus tai muutoin yhtenäinen laajempi ympäristö antavat kohteille lisäarvoa.

Tässä raportissa on esitetty pääkohtia modernin rakennuskannan teemaselvityksen kohteiden arvoista. Maakunnallisesti arvokkaiksi arvotetut kohteet tullaan osoittamaan maakuntakaavassa. Kohde, jolla on nähty valtakunnallista arvoa (Lemin Kantturaniemen parakkivaruskunta), esitetään maakuntakaavassa maakunnallisesti arvokkaana kohteena. Kyseisen kohteen arvot toimitetaan tiedoksi Museovirastolle RKY-päivitystyötä varten. Kunkin kohteen tai kohdekokonaisuuden kohdalla kerrotaan sen merkintätapa maakuntakaavassa sekä kaavakohteen nimi, jolla uusi maakunnallisesti arvokas kohde on maakuntakaavassa esitetty. Lisäksi kunkin kohteen kohdalla kerrotaan, että lisätäänkö kohde tai kohdekokonaisuus Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:een itsenäisenä merkintänä vai sisällytetäänkö se osaksi aiemmin maakunnallisesti merkittäviksi arvotettuja rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

Etelä-Karjalan maakuntakaavaan 2040 lisättävät maakunnallisesti arvokkaat kohteet

IMATRA

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

KOHDE	PERUSTELUT JA HUOMIOT
Mansikkalan tornitalot Mansikkalan virastotalo Imatran kaupungintalo Kulttuuritalo Virta Mansikkalan kauppakeskus Mansikkalan urheilutalo ja uimahalli	Tornitaloissa näkyy ajalleen tyypillinen asuinkerrostaloarkkitehtuuri. Kaupungintalo, virastotalo, kulttuuritalo, uimahalli ja urheilutalo edustavat korkeatasoista ja kunnianhimoista arkkitehtuuria. Kauppakeskuksen pilasterit ja sisäkäytävä on tehty hienosti. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Mansikkalan keskus** Lisätään itsenäisenä kokonaisuutena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Rautatehtaan rakennukset Imatran rautatehtaan savimajat -asuinalue	Valtakunnallisellakin tasolla ainutlaatuista tehtaaseen liittyvää rakentamista. Asuinalueet kuvastavat hyvin Vuoksenlaakson 1930-luvun teollista nousua. Asuinalueet sijaitsevat molemmin puolin Ensontietä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Rautatehtaan ja Savimajan asuinalueet** Lisätään itsenäisenä kokonaisuutena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Temppelikadun asuinalue	Edustava ja yhtenäinen Kaukopään tehtaan asuinalue. Talot pystyrimoitettuja paritaloja. Hyvin säilynyt alue. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Kaukopään tehtaan asuinalueet, Temppelikatu** Lisätään itsenäisenä kokonaisuutena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Kaukopään koulu	Koulu liittyy selkeästi Immolan alueen ja Kaukopään tehtaan alueeseen ja asuinalueisiin sekä 1930-luvun voimakkaaseen teollistumiskauteen. Suunnittelija Jalmari Lankinen. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Kaukopään koulu** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Suokadun alue	Edustava ja ainutlaatuinen alue Suokadun pohjoispäässä. Säilyttänyt alkuperäisen ilmeensä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Ritikanranta** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue

Karhumäen siunauskappeli	Kaunis jälkifunktionalismia edustava siunauskappeli, joka on säilyttänyt alkuperäisen ilmeensä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Karhumäen siunauskappeli** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Imatrankosken kävelykeskusta (kävelykatu, Buttenhoffin talo ja liikerakentaminen)	Kävelykadun kolme funkkisrakennusta, Buttenhoffin talo ja muu matala liikerakentaminen näyteikkunoineen ovat oleellinen osa kävelykadun ympäristöä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Imatrankosken funkisrakennukset ja kävelykatu** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: kohdemerkintä
Imatrankosken kellotapuli Imatrankosken pistetalot Kanavakatu 5, Pohjoismaiden Yhdyspankki / työväenopisto	Maakunnallisesti arvokkaalle Imatrankosken vanhan keskustan alueelle sijoittuva kellotapuli on osa hyvin säilynyttä maisemakokonaisuutta. Pistetalot on omaleimainen 50-luvun kerrostaloalue. Rakennus on Uno Ullbergin suunnittelema. 1932 valmistunut rakennus on Imatran vanhimpia pankkirakennuksia. Rakennus on edelleen käytössä ja osa Kanavakadun miljöötä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Imatrankosken vanha keskusta** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue
Bio-vuoksi Yhdyspankin Vuoksenniskan toimitalo Kansallispankin Vuoksenniskan toimitalo Vuoksenniskan keskusta	Alueella Alvar Aallon yleisasemakaava. Liikekeskusta kuvaa alueen kehittymistä 1940 - 1960 -luvuilla. Edustava ja monin paikoin hyvin säilynyt liikekeskusta. Useita yksittäisiä, edustavia funkisrakennuksia keskustan itäpäässä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Vuoksenniskan keskus** Lisätään uutena kokonaisuutena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Tainionkosken pappila	Pappila kytkeytyy maakunnallisesti arvokkaaseen Tainionkosken kirkkoon ja Ritikanrannan alueeseen. Edustava rakennus 1920-luvun klassismin ajoilta. Maisemallisesti merkittävällä paikalla. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Ritikanranta** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue

IMATRA

Muut läpikäydyt kohteet, joita ei luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi:

Imatrankosken kirkko

Honkaharjun sairaala

Konserttihovi

Elektrokemiallisen tehtaan rakennus

Talvikujan asuinalue

Vuoksenniskan vesitorni

Vuoksenniskan sankarihauta ja rukoushuone

Immolan funkisrakennukset

Tuulikallion vesitorni

Imatran keskusasema

LAPPEENRANTA

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

KOHDE	PERUSTELUT JA HUOMIOT
Pulpin asuinalue	Haukilahdentien varressa oleva asuinalue on syntynyt 1920- ja 1930-luvulla tehtaan vaikutuksesta. Talot hyvin säilyneitä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Pulpin asuinalue** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue
Nuijamaan rajavartioasema ja rivitalot	RKY-alueella Rajatien varressa sijaitseva hyvin säilynyt ja yhtenäinen alue. Avara sijoittelu ja hoidetut, laajat viheralueet. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Nuijamaan rajavartioasema ja rivitalot** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Rajavartioston rivitaloalue ja Nuijamaan paloasema	Vuorenpolventiellä sijaitseva hyvin säilynyt ja yhtenäinen alue. Avara sijoittelu ja hoidetut, laajat viheralueet. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Rajavartioston rivitaloalue ja Nuijamaan paloasema** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Ylämaan kirkko	Varsinainen kirkkorakennus on säilyttänyt melko hyvin alkuperäisen ilmeensä. Hieno maisemallinen kokonaisuus mäellä. Omassa lajissaan merkittävä. Hautausmaa mukaan rajaukseen. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Ylämaan kirkko ja sankarihautausmaa** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Mattilan asuinalueen vanhat osat	Mattilan pientaloalueen pohjoisosien vanhimmat, yhtenäiset rakennukset muodostavat eheän kokonaisuuden. Kalkkitehtaan työväen rakentamia. Hienot kaartuvat katulinjaukset. Alueen arvo perustuu erityisesti asemakaavaan. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Mattilan asuinalueen vanhat osat** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: osa-alue
Kaukaan koulu ja opettajien asuinrakennus	Poikkeuksellisen hieno koulu. Molemmat rakennukset ovat rapattuja tiilirakennuksia. Valtakunnallisesti tunnetut suunnittelijat. Rakennukset liittyvät teollisuuden ja teollistumisen sekä jälleenrakentamisen vaiheisiin. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Kaukaan koulu** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä

Marjankadun ja Yrjönkadun asuinkorttelit	Muun muassa punatiilipäätyjen yhdistämä kokonaisuus kerrostaloja Toivon-, Valta-, Lönnrotin- ja Yrjönkadun keskellä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Marjankadun ja Yrjönkadun asuinkorttelit** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Valtakadun funkistalot	Hieno kokonaisuus, joka kytkeytyy ympäristöönsä hyvin. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Valtakadun funkkistalot** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Energian kortteli Kinnusen talo	Kokonaisuus muodostaa kaupungin sisääntulon kannalta tärkeän portin. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Energian kortteli, Kinnusen ja Lounaksen talot** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Lappeenrannan rautatieasema	Aseman vanha yleisilme on muutoksista huolimatta nähtävissä. 1930-luvun näyttävät aksiaaliset puuistutukset ovat säilyneet. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Lappeenrannan rautatieasema** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Lappeenrannan kaupungintalo Lappeenrannan kirjasto	Edustava, poikkeaa maakunnan muista kunnantaloista. Valtakunnallisesti merkittävä suunnittelutoimisto. Käytön jatkuvuus näkyy hyvin. Kaupunkikuvallisesti keskeinen sijainti, edustori huolella rakennettu. Kirjastorakennus on edustava esimerkki 1960-1970 -lukujen betonibrutalismista. Rakennuksella on myös maisemallista arvoa. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Lappeenrannan kaupungintalo ja pääkirjasto** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Ainonkadun nopat	Iso kokonaisuus, joka istuu täydellisesti sijaintiinsa Saimaan rannalle. Yläkerran sisäänvedot ovat harvinaisia. Maakunnallisesti ainutlaatuinen. Kohteeseen sisältyvät Ainonkatu 19-27 talot. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Kimpinen** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue

Sairaalan alue ja henkilökunnan rakennukset	Keskussairaalan alue on maisemallisesti hienolla alueella Saimaan läheisyydessä. Näin laajoja sairaalakokonaisuuksia ei ole muualla maakunnassa. Alue sisältää vanhan sairaalan, vanhan terveydenhuolto-oppilaitoksen, Valto Käkelän kadun talot 10 (3-kerroksinen lamellitalo), 14 (kolme 6-kerroksista pistetaloa), 20 (3-kerroksinen lamellitalo), 22 (ex-ylilääkärien talot, kaksikerroksinen neljän talon ketjutalo) ja 34. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Etelä-Karjalan keskussairaala ja asuinalue** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Armilan koulutuskeskuksen alue	Koulutus- ja urheilukeskittymä, joka muodostaa systemaattisen kokonaisuuden. Rakennettu koko maakunnankin tarpeisiin. Ammattikoulu on muutoksista huolimatta säilyttänyt alkuperäisen massoitteluajatuksen hyvin. Armilan koulutuskeskuksen alueen kohteet ovat Kimpisen koulu, Pohjolankadun kerrostaloalue, vanha teknillinen opisto, Ammattiopisto Sampon kokonaisuus sekä uimahalli-urheilutalo. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Taikinamäki ja Armilan laitosrakennukset** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue
Sammonlahden punatiilitalot Sammontori Sammonlahden kirkko	Yhtenäinen arkkitehtuuri on määrätietoisen suunnittelun tulos. Omaleimainen. Tämäntyyppisen rakentamisen edustavin kohde maakunnassa. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Sammonlahden punatiilialue** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue
Joutsenon rautatieasema	Thure Hellströmin suunnittelema. Alkuperäinen kokonaisuus hahmottuu, useita rakennuksia vielä jäljellä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Joutsenon rautatieasema** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Rauhan asema	Thure Hellströmin suunnittelema. 1930-luvun Lappeenranta-Elisenvaara ratalinjauksen asemaympäristöjä. Liittyy 1930-luvun kehittymässä olleeseen Rauhan ja Tiuruniemen alueeseen. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Rauhan vanha asema** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä

Joutsenon opisto ja Pöyhiän hovi	Rakennukset asettuvat pihapiiriin, jäsentynyt miellyttävästi. Vanhaa puustoa, kaunis ja vehreä ympäristö. Opiston vanha päärakennus on Uno Ullbergin suunnittelema. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Joutsenon opisto ja Pöyhiän hovi** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Joutsenon liike- ja hallintorakennukset Joutsenon siunauskappeli	Kunta on lyhyen ajan sisällä rakennuttanut kolmen rakennuksen kokonaisuuden. Saman aikakauden ja käyttötarkoituksen rakennuksia. Kesolantie 7 kuuluu tähän kokonaisuuteen Nimekäs suunnittelija. Liittyy kirkonmäen kokonaisuuteen, mikä nostaa kappelin arvoa. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Joutsenon kirkko ympäristöineen** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue

LAPPEENRANTA

Muut läpikäydyt kohteet, joita ei luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi:

Joutsenon hyvinvointiasema

MAP Jeesuksen kristuksen kirkko

Kaukaan kerrostalot

Ase-veli asuinalue

Joutsenon kirjasto

Ylämaan vanha kunnantalo

Ylämaan uudempi vanha kunnantalo

Ylämaan paloasema

Ylämaan koulu ja kirjasto

Repokiven vesitorni

Kauppahalli

Yliopisto

Voisalmen pistetalot

Viljelytalo

Nuijamies

Saimaanlinna

Meijeri

Nordea

Kiviharju

Reijolan talo

LEMI

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

KOHDE	**PERUSTELUT JA HUOMIOT**
Kantturaniemen parakkivaruskunta	Historiansa vuoksi selkeästi maakunnallisesti, osin jopa valtakunnallisesti arvokas alue. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Kantturaniemen parakkivaruskunta** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Lemin kirkkoherran pappila, kunnanvirasto II	Rakennuksella on ympäristöllistä merkittävyyttä sijaintinsa puolesta, läheisen kiviaidan vuoksi ja ympäröivän kirkonkylän osana. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Lemin kirkonkylän miljöö** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue
Lemin seurakuntatalo	Muodostaa parin kirkon kanssa ja on hienosti sijoiteltu suhteessa siihen. 1950-luvulla tehty laajennus on tehty saumattomasti. Säilynyt alkuperäisessä kunnossa. Sisällä hienoa 1950-luvun interiööriä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Lemin seurakuntatalo** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä

Muut läpikäydyt kohteet, joita ei luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi:

Lemin vanha päiväkoti, neuvola ja posti

Lemin Hyvinvointiasema

Lemin kirjasto

Tipoli

Lemin paloasema

Kesäniemen parakkivaruskunta

LUUMÄKI

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

KOHDE	PERUSTELUT JA HUOMIOT
Luumäen kunnantalo	Suunnittelija Olavi Norosen kädenjälki näkyy selkeästi. Suureellinen ja arkkitehtonisesti persoonallinen rakennus, jossa mielenkiintoisia yksityiskohtia. Sijoittuu RKY-alueelle, johon sopii erittäin hyvin. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Luumäen kunnantalo** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä

Muut läpikäydyt kohteet, joita ei luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi:

Taavetin koulukeskus

Luumäen hyvinvointiasema

Monitoimitalo Toukola

Taavetin seurakuntatalo

Taavetin kirjasto

Taavetin siunauskappeli

PARIKKALA

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

KOHDE	PERUSTELUT JA HUOMIOT
Parikkalan rautatieasema	Thure Hellströmin suunnittelema asema. Savonlinna-Elisenvaara-radan asema. Merkittävä entisajan risteysasema. On eheä kokonaisuus ja vanhan ajan asemamiljöö. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Parikkalan rautatieasema** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Parikkalan kunnantalo	Parikkalan kunnantalo on vanha suojeluskuntatalo. Suojeluskuntatalojen mittakaavassa pramea ja kunnianhimoisesti tehty. Säilyttänyt arkkitehtoniset piirteensä hyvin. Historiallinen kerroksellisuus näkyy erittäin hyvin. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Parikkalan kunnantalo** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä

Muut läpikäydyt kohteet, joita ei luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi:

Parikkalan kirjasto

Parikkalan hyvinvointiasema

Saari seurakuntatalo

Saari kirjasto

Parikkalan paloasema

Parikkalan siunauskappeli

Saaren vanhempi kunnantalo

Saaren uudempi kunnantalo

Hotelli-Ravintola Kägöne

Niukkalan kirjasto, entinen Uukuniemen kunnantalo

Virastotalo

Kirkkoherran pappila

Uukuniemen kirkonkylä

Parikkalantien kerrostalot

RAUTJÄRVI

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

KOHDE	PERUSTELUT JA HUOMIOT
Kotikatu Matomäki Lehmuskatu Lopotinkatu	Sodanjälkeinen, tehtaan tyyppipiirustuksilla laadittu asuinalue. Ruutukaava nostaa alueen arvoa. Ilme säilynyt yhtenäisenä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Simpeleen tehdasalueen vanhat osat ja asuinalueet** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue
Rautjärven kunnantalo	Tyypillinen ja edustava kunnantalo. Haluttu tehdä näyttävä ja viimeistelty. Hoidon ja käytön jatkuvuus näkyy laajennusosien myötä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Rautjärven kunnantalo** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä

Muut läpikäydyt kohteet, joita ei luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi:

Rautjärven hyvinvointiasema

Simpeleen kirjasto

Rautjärven asemanseudun asema

Rautjärven asemanseudun koulu

Rautjärven asemanseudun kirjasto

Simpeleen asema

Niskapietilän funkiskauppa

Simpeleen seurakunnantalo, Simpeleen nuorisotalo

Simpeleen paloasema

RUOKOLAHTI

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

KOHDE	PERUSTELUT JA HUOMIOT
Sipiniemen koulutuskeskus	Hieno kokonaisuus, joka edustaa hyvin aikakautensa kouluarkkitehtuuria. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Sipiniemen koulutuskeskus** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä

Muut läpikäydyt kohteet, joita ei luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi:

Ruokolahden hyvinvointiasema	Rasilantie 57
Ruokolahden kirjasto	Säästöpankin talo

SAVITAIPALE

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

KOHDE	PERUSTELUT JA HUOMIOT
Savitaipaleen kivikoulu	Tyyppinsä edustajana erikoinen. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Savitaipaleen kirkonmäki ja Hakamäki** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue
Savitaipaleen kirjasto ja paloasema	Rakennuksella on taajamakuvallista arvoa. Laajennustyö tehty taitavasti alkuperäinen luonne säilyttäen. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Savitaipaleen kirkonmäki ja Hakamäki** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue

Muut läpikäydyt kohteet, joita ei luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi:

Savitaipaleen kunnantalo

Tavaratalo

Kolikkola ja rahakasa

Kukkaro

Savitaipaleen mylly

Savitaipaleen vesitorni

Liikehotelli ja kerrostalo Kolikko

Suvanto

TAIPALSAARI

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

KOHDE	PERUSTELUT JA HUOMIOT
Taipalsaaren kunnantalo	Postmodernia arkkitehtuuria. Säilyttänyt tilajaon ja muut piirteet. Niveltyy luontevasti vanhempaan ympäristöön. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Taipalsaaren kirkonkylä** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue

Muut läpikäydyt kohteet, joita ei luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi:

Taipalsaaren terveyskeskus

Saimaan lomakylän ravintolahotelli

Taipalsaaren seurakuntatalo

Taipalsaaren siunauskappeli

Saikkolan parakit

Saimaanharjun vanha sairaala

Saimaanharjun vanha sairaala

Väinölä

Selvityksessä käytetyt lähteet:

Etelä-Karjala: valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, Ympäristöministeriö ja SYKE, 2021.

Etelä-Karjalan kuntien arkistot ja karttapalvelut.

Etelä-Karjalan maisema- ja kulttuurialueselvitys Osa 2, Etelä-Karjalan liitto, 2008.

Historialliset ilma- ja ortokuvat, Maanmittauslaitos.

Imatran rakennetun ympäristön kehitysvaiheet Imatran OYK, Ramboll, 2020.

Kantturaniemi ja välirauhan parakkivaruskunnat, R. Kinnunen ja P. Intke, Kantturaniemen varuskunnan perinneyhdistys ry, 2021.

Kantturaniemi ja välirauhan parakkivaruskunnat, Raino Kinnunen ja Pekka Intke, 2021.

Kioskin (kulttuuriympäristö.fi) aineistot kohteista.

Kirkonkylän, Saimaanharjun ja Ketveleen osayleiskaava rakennusinventointi, FCG, 2021.

Lemin Kirkonkylän asemakaavan ja yleiskaavan kulttuuriympäristöselvitys, Selvitystyö Ahola, 2010.

LPR kulttuuriympäristöt ja uudet kohteet, Lappeenrannan kaupunkisuunnittelu, 2022.

Parikkalan Kirkonkylän Kulttuuriympäristöselvitys, Selvitystyö Ahola, 2022.

Suulliset lähteet rakennuksista ja niiden käytön historiasta inventointien aikana 2022 - 2023.

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK Etelä-Karjala, Museovirasto, 2023.

Vuoksenniskan kaupunkikuvaselvitys, FCG, 2021

LIITTEET:

Liite 1. Muut uudet maakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:ssä

Liite 1. Sidosryhmäneuvotteluissa esiin nostetut maakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:ssä

IMATRA

Kohde	Tietolähde	Kuvaus
Tainionkosken koulu	Imatran OYK-inventointi 2024	Edustava ja hyvin säilynyt 1930-luvun funktionalistinen rakennus, joka sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Ritikanranta** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue
Tainionkosken postitalo	Imatran OYK-inventointi 2024	Edustava ja hyvin ominaispiirteensä säilyttänyt 1930-luvun funktionalistinen rakennus. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Ritikanranta** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue
Immolan rautatieasema	Imatran OYK-inventointi 2024	Edustava ja hyvin tyylipiirteensä säilyttänyt 1930-luvun asemarakennus. Liikennehistoriallisia arvoja. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Immolan rautatieasema** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Imatran tavara-asema	Etelä-Karjalan museo	Liittyy Imatrankosken vanhaan keskustaan. Kuvastaa Vuoksenlaakson teollistumisen vaiheita. Hyvin säilynyt, edustava funkisrakennus. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Imatrankosken vanha keskusta** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue

Kanavakatu 7	Etelä-Karjalan museo, Imatran Kanavakadun historiaselvitys	Kanavakatu 7:ssä olevan funktionaalinen kerrostalo on niin ikään osa betonitien hyvin säilynyttä ympäristöä. Rakennus on edelleen käytössä ja osa Kanavakadun miljöötä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Imatrankosken vanha keskusta** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue
Vuoksenniskan koulu	Imatran OYK-inventointi 2024, Etelä-Karjalan museo	Hyvin ominaispiirteensä säilyttänyttä modernia kouluarkkitehtuuria maisemallisesti hienolla paikalla mäntykankaalla. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Vuoksenniskan keskus** Lisätään uutena kokonaisuutena. Merkintätapa: kohdemerkintä

LAPPEENRANTA

Kohde	Tietolähde	Kuvaus
Lounaksen talo	Lappeenrannan kaupunki, Etelä-Karjalan museo, Lappeenrannan kaupunki, Lappeenrannan keskustan osayleiskaava, rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2013	Vanhaa rakennusperinnettä ja ennen sotia alkanutta Lappeenrannan keskustan kehitystä edustava rakennus, jonka rapattuja julkisivuja elävöittävät suorakaiteen muotoiset erkkerit. Lounaksen talo liittyy urbanisoitumisen vaiheisiin. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Energian kortteli, Kinnusen ja Lounaksen talot** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: kohdemerkintä
Musiikkiopiston uusi ja vanha rakennus	Lappeenrannan kaupunki, Lappeenrannan ydinkeskustan modernin rakennusperinnön selvitys 2020, Lappeenrannan keskustan osayleiskaavan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2013	Vanha rakennus on Lappeenrannan ensimmäinen kansakoulu, joka aloitti toimintansa 1874. Koulurakennus on tehty entisen Lappeen pappilan hirsistä. Musiikkiopisto ilmentää 1980-luvun taloudellista nousukautta ja ajanjaksolla yleistynyttä kulttuurirakennuksien rakentamista. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Kimpinen** Lisätään olemassa olevaan kokonaisuuteen. Merkintätapa: osa-alue
Lauritsalan postitalo	Lappeenrannan kaupunki, Lappeenrannan itäisten osien osayleiskaava, rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2016	1957 rakennettu poliisi- ja postitalo liittyy maakunnallisesti merkittävään Lauritsalan kirjaston ympäristöön. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Lauritsalan funkiskeskusta ja Luukkaan alue** Lisätään olemassa olevaan kokonaisuuteen. Merkintätapa: osa-alue
Tuomas Gerdtin puisto	Lappeenrannan kaupunki	Tuomas Gerdtin puisto liittyy Lauritsalan kauppalan hallinnolliseen keskustaan. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Lauritsalan funkiskeskusta ja Luukkaan alue**

		Lisätään olemassa olevaan kokonaisuuteen. Merkintätapa: osa-alue
Kimpisen vallit	Lappeenrannan kaupunki, Lappeenrannan keskustan osayleiskaava, rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2013	Kimpisen vallit on rakennettu Linnoituksen etulinnakkeiksi Suvorovin kaudella 1790-luvulla. Vallit ovat kuluneisuudestaan huolimatta varsin hyvin säilyneitä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Kimpinen** Lisätään olemassa olevaan kokonaisuuteen. Merkintätapa: osa-alue
Kimpisenkadun kerrostalot	Lappeenrannan kaupunki, Lappeenrannan keskustan osayleiskaava, rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2013	Kimpisenkatu 13 - 17 kolme nelikerroksista asuintaloa muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden ja liittyvät Ainonkadun kerrostalojen muodostamaan kaupunkikuvaan. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Kimpinen** Lisätään olemassa olevaan kokonaisuuteen. Merkintätapa: osa-alue
Pelkosen talo	Lappeenrannan kaupunki, Lappeenrannan keskustan osayleiskaava, rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2013	Hyväntuulentiellä sijaitseva Aarne Ervin suunnittelema arkkitehtonisesti arvokas talo noudattelee romanttisen suuntauksen piirteitä. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Kimpinen** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: osa-alue
Kivisaaren avolaitos ympäristöineen	Etelä-Karjalan museo, Rakennetun kulttuuriympäristön inventointi: Kivisaarentie 938 (12/2023)	Konnunsuon vankilan historiaan liittyvä aluekokonaisuus. Rakennuksissa on klassistinen ote, arkkitehtuurissa on suosittu symmetrisiä ja säännöllisiä rakennusosia, ryhdikkyyttä ja hienovaraista koristeellisuutta. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Kivisaaren avolaitos ympäristöineen** Lisätään itsenäisenä kohteena. Merkintätapa: osa-alue

LEMI

Kohde	Tietolähde	Kuvaus
Klemintie 12 (Niemelä)	Lemin kirkonkylän kulttuuriympäristöselvitys 2010, Lemin osayleiskaava	Rakennushistoriallisesti arvokas päärakennus edustaa hyvin rakennusaikaansa 1800- ja 1900-lukujen vaihdetta.
Klemi		Viimeistään 1600-luvulta lähtien Lahnajärven rantamailla sijainnut kantatila. Täydentää arvokasta kirkkoympäristöä.
Tapiola		Puutalo säilyttää historiallista kerroksisuutta 1990-luvulla rakennetun koulukeskuksen ympäristössä.
Kunnanvirasto I		Kunnan virastotalot edustavat Kirkonkylän kirkollisen ja maallisen hallinnon varhaista rakennusperintöä 1900-luvun alusta. Rakennuksilla on ennen kaikkea ympäristöllistä merkittävyyttä kirkkomaata ja kylän vanhaa keskustaa rajaavina rakennuksina.
Taikalyhty		Suomen vanhin edelleen toiminnassa oleva maaseudun kauppa eli maakauppa. Täydentää arvokasta kirkkoympäristöä.
		Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Lemin kirkonkylän miljöö Kaikki taulukon kohteet lisätään olemassa olevaan kokonaisuuteen. Merkintätapa: osa-alue

RAUTJÄRVI

Kohde	Tietolähde	Kuvaus
Reinikaisenkadun kerrostalo	Arvottamistyöryhmä	1950-luvun kokonaisuus, joka on tehtaan rakentama. Liittyy tehdasalueen maisemaan ja kokonaisuuteen. **Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Simpeleen tehdasalueen vanhat osat ja asuinalueet** Lisätään osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Merkintätapa: osa-alue

SAVITAIPALE

Kohde	Tietolähde	Kuvaus
Hautausmaan leikkuuhuone	Kirkonkylän taajaman yleiskaava – Kulttuuriympäristöselvitys (T. Ahola 2014)	Kirkkolailla suojeltu kohde.
Koivurinne (Aholan selvitys)		1800-luvun puurakentamista edustava rakennushistoriallisesti merkittävä, rakennusten säilyneisyyden ja tyylillisen eheyden puolesta.
Kuhaniemi (Aholan selvitys)		1920-luvun puutalo täydentää kirkonmäellä säilyneen vanhan keskustan historiallista kerroksellisuutta ikivanhan maantien reunalla toimineena entisenä postitalona.
Mäntylä (Aholan selvitys)		Mäntylä omaa kyläkuvallista merkittävyyttä osana kulttuurihistoriallisesti arvokasta taajama-aluetta. Ikänsä ja käyttötarkoituksensa puolesta selvästi harvinaistunutta kirkkoympäristöjen rakennuskantaa.
Hakaranta		Savitaipaleen vanhimpia torpanpaikkoja.
Hakarinne		
		Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Savitaipaleen kirkonmäki ja Hakamäki Kaikki taulukon kohteet lisätään olemassa olevaan kokonaisuuteen. Merkintätapa: osa-alue

TAIPALSAARI

Kohde	Tietolähde	Kuvaus
Hautausmaan leikkuumökit	Kirkonkylän, Saimaanharjun ja Ketveleen osayleiskaava rakennusinventointi (FCG 2021)	Hautausmaan mökit edustavat kirkonkylän vanhaa säilynyttä rakennuskantaa. Rakennukset muodostavat kokonaisuuden ja ne liittyvät Taipalsaaren hautausmaan toimintaan ja historiaan.
Koulun vanha osa		Edustaa kirkonkylän vanhaa, säilynyttä rakennuskantaa. Rakennuksella on historiallista, rakennushistoriallista ja maisemallista arvoa.
Ala-Jokela		Ala-Jokelan talo kuuluu Taipalsaaren kirkonkylän vanhaan säilyneeseen rakennuskantaan. Kohteella on rakennushistoriallista ja maisemallista arvoa.
Kaulion vanhat rakennukset; Kaulio I (Kruusin talo) ja Kaulio II		Edustavat kirkonkylän vanhaa, säilynyttä rakennuskantaa. Kohteilla on rakennushistoriallista, maisemallista ja rakennustaiteellista arvoa.
Taipaleen pappila (Juhananranta)		Taipalsaaren kirkonkylän vanhinta säilynyttä rakennuskantaa. Rakennus ympäristöineen on säilynyt kauniisti alkuperäisenä. Pappilan rakennus edustaa Taipalsaarella harvinaista puhdasta empireä.
		Kohteen nimi maakuntakaavassa (2040): Taipalsaaren kirkonkylä Kaikki taulukon kohteet lisätään olemassa olevaan kokonaisuuteen. Merkintätapa: osa-alue